

EPILOOG

Een dagelijkse reis terug in de tijd, een teletijdmachine. Zo beschouw ik de combinatie van mijn tekstverwerker, de stapel kopieën van een R-deel van de protocollen, mijn opkamertje en het wegdromen zoals je dat bij sommige mededelingen uit het verleden nu eenmaal doet. Ik heb het Gemert van eeuwen her door en door leren kennen. Hoe het eruit zag, wie er woonden, de dagelijkse besognes en de uitzonderlijke gebeurtenissen. Ik wist bij wie er Delftsblauwe schotels en kannen op de schouw stonden, en wie een koeketel boven het vuur had hangen, hoeveel deuren de kast in de woonkamer had, en of er ruzie in de familie of met de burens was. Ik deelde in vreugdevolle en verdrietige voorvallen, maakte me met de dorpsbewoners van toen boos over onrechtvaardigheden als molendwang en brandschattingen, boos ook op de naburen van Aarle, Rixtel en Beek, die elke keer het de Snelle Loop overgestoken Gemertse vee afpakten. Ik wandelde met de bestuurders van Gemert de 'Pedel' in om met hen, staande bij de (grens)palen 'boven' Handel, een kwestie te beslechten aangaande de

limiet tussen Gemert en Boekel. Ik wist, net al iedereen toentertijd, dat de kerktoren van Sint-Anthonis altijd hét ijkpunt was als het ging om de afpalingen in de Peel. Ik onderhandelde samen met schepen-president Willem van Hout en senior-sche-

Akkoord, gesloten met Erp op 17 oktober 1749, over het maken van een nieuwe brug over de rivier de Aa:

1. Erp zal door de heide aanleggen een heerbaan of dijk ter breedte van 40 Bossche voeten, bij de aansluiting met de brug moet de weg 1 voet hoger zijn dan de brug.
2. Erp legt ook de brug, 50 voet lang, 14 voet breed, bestaande in twee hoofden met haar vleugels en met vier watergebinten, en met bekwaame leuning.
3. Gemert en haar inwoners zullen voor hun personen, beesten, paarden, rijtuigen en goederen ten eeuwig dagen vrije passage hebben.
4. Gemert draagt 350 gulden aan de bouwkosten bij.
5. Gemert maakt de dijk aan Gemertse zijde op de breedte van 34 voet en op de hoogte van de nieuw te bouwen brug.

pen Peregrinus Verhofstadt met de bestuurders van Erp over de bouw van een brug over de Aa. Geloof me, we hebben eruit gehaald wat er inzat!

Als een inwoner een tijd lang niet werd vermeld, en dan toch weer opdook, dan constateerde ik met plezier: "Hé, jij leeft toch nog." Wat natuurlijk onzin is: de persoon in kwestie is al eeuwen dood. Maar hoe dan ook, ik wandelde door het Gemert van de 15e, 16e, 17e en 18e eeuw, elke avond een uurtje, jarenlang, en ik keek met kleine-kinderen-verwondering om mij heen! Ik ben een bevoorrecht mens!

Ik hoop dat ik u door dit artikel een beetje heb kunnen laten delen in dat voorrecht!

DANK

Ik ben veel verschuldigd aan de genealogische werkgroep van Heemkundekring "De Kommanderij Gemert". Al in de jaren '90 trokken leden van die werkgroep naar het Rijksarchief in Den Bosch, om kopieën van de originele protocollen te maken. En de laatste jaren heeft met name Wim Jaegers heel wat uren achter de kopieermachine doorgebracht om mijn nimmer aflatende honger naar nóg meer folio's te stillen. Ook Wim van de Vossenbergh heeft veel werk gehad met het inbinden van de transcripties en indices en het archiveren van al de kopieën van de originelen. Hulde en dank!

Alle kopieën van de schepenprotocollen en de banden met transcripties+indices bijeen. (Foto: Ad Brökling)

